

“Teslim Olmayan Bir Toprak”

*“Tarih, çevremizi saran ve bizi işgal eden bugünün sorunları
-hatta kaygı ve sıkıntıları- adına
geçmiş zamanların
sürekli sorgulanmasından başka bir şey değildir.”*

Bu sözleri, **Fernard Braudel**'in 1977'de ilk basımı yapılmış ve Necati Erkurt tarafından Fransızca'dan Türkçe'ye, “**AKDENİZ Mekân ve Tarih** “ adıyla çevrilen eserinin önsözünden alıntıladım.

Şöyle devam ediyor Braudel:

*“insanların kendilerine yarattığı başka hiçbir dünya
Akdeniz kadar kanıtlayamaz bunu;
çünkü Akdeniz'in kendini anlatmasının,
kendini tekrar tekrar yaşamasının sonu gelmez.
Kuşkusuz zevk için olduğu kadar,
gerektiği için de yapar bunu.
Geçmişte varolmuş olmak,
varlığını bugün de sürdürmesinin bir koşuludur.”*

1980 sonlarında iyiden iyiye bir ‘Akdenizli’ olarak yaşamaya karar verdiğimde okumuştum bu kitabı.

Geçen gece,
'foyası dökülmüş bir âleme'
birilerinin kendince, çoğu 'sıhhi'
özeti Anglosakson,
daha da özel olarak Amerikan kökenli
bir anlam verip,
bir kısmı 'fütüristik',
bir kısmı 'teknolojik',
bir kısmı da
ilelebet sistemde aynen var olacakları varsayımına dayanan
'ekonomik'

'gelecek tasavvurları' yapmasından
fena halde sıkılarak,
tekrar o kitap üzerinden **Akdeniz'e** sığındım.

Nedir bu 'Akdeniz' ?

Üstadın tanımıyla,
"Binbir şeyin hepsi birden.
Bir peysaj değil, sayısız peysajlar.
Bir deniz değil, birbirini izleyen birçok deniz.
Bir uygarlık değil,
birbirinin üzerine yığılmış birçok uygarlık."

Bütün bunlar Akdeniz'in
'çok önemli bir yol kavşağı' olmasından.

'Yer şekilleriyle' olduğu kadar 'insanlarıyla' da
bir **kavşak** olan,
'birbirine zıt değerleri' kendinde barındıran,
her şeyin birbiriyle 'özgün bir bütünde' toplandığı
bir '**sistem**'.

Birden, zihnime üşüşen onca anımla
Akdeniz'in bu 'köklü varlığını',
beni etrafımdaki 'tekdüze' zihniyetten çekip alabilecek
bir geniş '**soluk**' gibi,
uzandığım yerde içime doldurdum.

"Denize sahip olan zenginliklere de sahip olur diyor"
büyük Tarihçi.

Bunun için, bir virüsün
insanlığın bütün ezberlerini yerlebir ettiği;
bazı çevrelere
aynı virüsün bir 'tıpa gibi' onları susturmasından
sadece bir gün öncesine kadar
'bir papağan gibi' tekrarladıkları
pembe gelecek tablolarını unutturduğu
bir *facia ve utanç* döneminde;

bütün 'post-modern uydurmaların',
neoliberal pervasızlıkların yığıldıkları yerden
tekrar ayağa kalkmaya kalkışmamaları için,
gene Braudel'in en büyük eserinin adındaki
o "Ticaretin Tekerlekleri'nin
hepsinin üzerinden geçerek,
tekrar, herkesin
"uygarlıkların doğduğu topraklar ve deniz"
olduğunu bildiği
kadim coğrafyaya yöneltilebilmesi
sizce de bir 'rüya' mıdır?

"Akdeniz, tarihe bir 'başka' yaklaşım sunmak için
güzel bir fırsattır.
Çünkü gördüğümüz ve sevdiğimiz bu deniz,
bizi şaşkınlığa düşüren geçmişle,
kanıtların en açık olanıdır"
diye bitirmiş kitabına yazdığı önsözü
Fernard Braudel.

Beni, eğer görebileceksem,
'yeni' denen dönemde
en heyecanlandırarak "**vizyon**",
zaten bir *blöfken*,
'işlevsizliği' yanında 'ikiyüzlülüğü' de ortaya çıkan
sözde 'Avrupa Birliği'nden '**büyük kazık**' yemiş
İtalya ve **İspanya** başta,
diğerleriyle birlikte olup,
yepyeni bir "**Akdeniz Birliği**" ne
yönelmemiz olur.

Önümüze on yollarca türlü *saçmalıklar* koyanlar,
el şeyiyle gerdeğe girer gibi,
küçük çocuklar gibi,
büyük oyunlar oynayan şımarık *birokratlar*,
korusun AB'lerini de,
Bulgaristan vs ile, görelim.

Devam ediyorum:

Yunanistan'la kışkırtılan
suni ve budalaca düşmanlığı kesip,
o canım ülkeyi ve kardeşim insanlarını
birilerinin '*parasal*' oyuncağı,
birilerinin siyasi '*aparat*'ı olmaktan kurtararak.

Buna, zamanla **Mısır**'dan başlayıp,
Kuzey Afrika ülkelerini de alarak.

Görsün dünya,
"insan" ve "doğa"yı esas alan,
"Hakiki medeniyete dönüş" nedir!

Zeytin topraklarında
"Zeytin Dalı Birliği" olsun adı da.

Sözüme gülümseyen *biyük atllarını* elbette görüyorum...

Ama onları mutlu etmek için bu yaştan sonra
ilke değiştireceklerden değilim.

Aynen o büyük filmdeki gibi,
-"*One Flew Over the Cuckoo's Nest*"-
taşı kaldırıp atamayabiliriz,
ama **kımıldatmayı denemekten** de vazgeçmeyiz.

Baharın '*son su serpintilerinden*' sonra
kum sümbülleri ve zambaklar açıp da
kırlangıçlar geri dönünce
şöyle bir şarkı söylemiş Rodoslular:

"Kırlangıç kırlangıç
Seninle gelir bahar
Karnı beyaz kırlangıç
Sırtı kara kırlangıç."

Onlar göründü mü,
yeni günlerin kapısını
-gene- araladık demektir.

Nisan 2020

